

II.

Jako § 98 umieszcza się w ordynacji adwokackiej art. 7 wymienionego rozporządzenia z dnia 16 czerwca 1922 r. w następującym brzmieniu:

„Wydziały Izby Adwokackich winny posługiwać się pieczęcią № 3 dla władz i urzędów państwowych, przepisana w art. 1 l. 2) ustawy z dnia 1-go sierpnia 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. № 69 poz. 416).

Pieczęć winna być na wstędze dookoła orla zaopatrzona w napis: „Wydział Izby Adwokackiej w”.

III.

Artykuły 2, 4 i 6 wymienionego rozporządzenia z dnia 16 czerwca 1922 r. uchyla się.

IV.

Jako przepisy przechodnie umieszcza się w ordynacji adwokackiej artykuły 3, 5, 8, 9, wymienionego rozporządzenia z 16 czerwca 1922 r., przyczem

a) art. 3 w brzmieniu niezmienionem oznacza się jako § 99 ordynacji adwokackiej;

b) art. 5 oznacza się jako § 100 ordynacji adwokackiej i nadaje mu się brzmienie następujące:

„W górnośląskiej części okręgu sądu apelacyjnego w Katowicach Minister Sprawiedliwości może w czasie do dnia 31 grudnia 1925 r. odmówić dopuszczenia do wykonywania zawodu adwokackiego tym osobom, które w dniu ogłoszenia niniejszej ustawy także są lub po tym dniu przestały być sędziami (podprokuratorami), albo urzędnikami zarządu wymiaru sprawiedliwości lub Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepis powyższy nie stosuje się do prawników, oznaczonych w ustępie 2 § 4, o ile oni objęli stanowisko służbowe tylko celem dopełnienia wymogu, przewidzianego w ustępie 2 § 4”;

c) art. 8 w brzmieniu niezmienionem oznacza się jako § 101 ordynacji adwokackiej;

d) art. 9 oznacza się jako § 102 ordynacji adwokackiej i otrzymuje brzmienie następujące:

„Adwokaci w górnośląskiej części okręgu sądu apelacyjnego w Katowicach, nie władający językiem polskim, mogą na zgromadzeniach Izby Adwokackiej i jej wydziału oraz w pismach do tychże posługiwać się do dnia 15 lipca 1926 r. językiem niemieckim”.

Art. 3. Niemiecką ordynację adwokacką z dnia 1 lipca 1878 r. — 22 maja 1910 r. (Dz. Ust. Rzeszy Niemieckiej z roku 1878 str. 177, z roku 1910 str. 772) zmienia się jak następuje:

1) § 2 uchyla się,

2) § 43, l. 3) otrzymuje brzmienie następujące:

„3. na przeciąg 5 lat ci, którzy orzeczeniem sądu dyscyplinarnego zostali ukarani naganą lub grzywną ponad sto pięćdziesiąt złotych; okres pięcioletni liczy się od prawomocności orzeczenia”;

3) zdanie trzecie ustępu 1 § 59 otrzymuje brzmienie następujące:

„Dla nadzoru i zażaleń są miarodajne przepisy, normujące na obszarze, na którym obowiązuje niniejsza ustawa, nadzór i zażalenia w przedmiocie toku czynności sądów”;

4) § 92 otrzymuje brzmienie następujące:

„Czynności prokuratury sprawować będzie prokurator przy sądzie apelacyjnym, a w instancji odwoławczej — prokurator przy Sądzie Najwyższym”;

5) jako § 103 ordynacji adwokackiej zamieszcza się następujący przepis przechodni:

„§ 103. Prawników, oznaczonych w § 1 pod l. 1), może Minister Sprawiedliwości w czasie do końca roku 1925 dopuścić do wykonywania adwokatury po uzyskaniu uzdolnienia do piastowania urzędu sędziowskiego, lecz przed spełnieniem dalszych wymogów, przewidzianych w § 1 pod l. 1), skoro ukończą dwudziesty siódmy rok życia, a poprzednio przez dwa lata służyli w wojsku polskim lub byli czynni w cywilnych władzach polskich.”;

6) wszędzie tam, gdzie ordynacja adwokacka używa słów: „krajowy zarząd wymiaru sprawiedliwości”, słowa te zastępuje się słowami: „Ministra Sprawiedliwości”.

Art. 4. Do osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostały mianowane asesarami lub sędziami jedynie w celu uzyskania dopuszczenia do adwokatury, stosują się do czasu trwania tej służby dotychczasowe postanowienia.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 6. Ustawa obowiązuje na obszarze okręgów sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu, oraz w górnośląskiej części sądu apelacyjnego w Katowicach i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 7. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do ogłoszenia tekstu ordynacji adwokackiej w brzmieniu, wynikającym z niniejszej ustawy, bez zmiany dotychczasowych liczb paragrafów.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *W. Grabski*

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości: *Siennicki*

756.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 31 lipca 1924 r.

o monopolu spirytusowym.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. 1) Zakup i sprzedaż spirytusu dla zużycia w granicach Państwa, 2) wyrób i sprzedaż czystych wódek oraz 3) wyrób spirytusu z surowców, nie wymienionych w niniejszej ustawie, jest wyłącznym przywilejem (monopolem) Skarbu Państwa, poza wyjątkami, przewidzianymi w niniejszej ustawie.

Do wyrobu i oczyszczania spirytusu, do wyrobu drożdży, octu, wódek gatunkowych i likierów, oraz

do sprzedaży wszelkich wódek potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu.

Produkcja, oczyszczanie, wywóz, przywóz i przewóz wszelkiego spirytusu i wyrobów z niego, służących do spożycia, odbywać się będzie stosownie do przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. Państwowy Monopol Spirytusowy posiada osobowość prawną.

Do wykonywania uprawnień, wyszczególnionych w art. 1, tworzy się Dyрекcję Państwowego Monopolu Spirytusowego (D. P. M. S.), podporządkowaną Ministrowi Skarbu, który określi jej ustrój wewnętrzny.

Na czele Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego stoi dyrektor.

Art. 3. Państwowy Monopol Spirytusowy przejmuje wszelkie ruchomości i nieruchomości, któremi rozporządzał rządowy monopol spirytusowy rosyjski, oraz wszelkie inne urządzenia i naczynia, będące własnością Państwa, a służące do pomieszczenia i przewozu spirytusu, oraz majątek Państwa w spółce „Cysterny”.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego działa na zasadzie odrębnego preliminarza rocznego dochodów i rozchodów, zatwierdzonego przez Ministra Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej. W ramach tego preliminarza Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego wykonuje wszelkie inwestycje, nie wyłączając budowli i nabywania nieruchomości. Preliminarz ten stanowi załącznik do budżetu państwowego. Do ogólnego budżetu państwowego wchodzi z tego preliminarza jedynie nadwyżka dochodów, względnie rozchodów.

Z końcem każdego roku kalendarzowego Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego zestawia bilans oraz rachunek zysków i strat wedle zasad księgowości handlowej.

Państwowy Monopol Spirytusowy jest obowiązany zatrudnić w swych zakładach przede wszystkim urzędników i robotników przedsiębiorstw, które zostały zamknięte wskutek wprowadzenia w życie przepisów niniejszej ustawy.

Jeden procent czystego dochodu monopolu spirytusowego przeznaczają się do dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych na walkę z alkoholizmem, szpitale i schroniska dla alkoholików.

Art. 4. Przy Ministerstwie Skarbu tworzy się Państwową Radę Spirytusową jako organ doradczy i opiniodawczy w sprawach, wymienionych w tej ustawie lub zleconych przez Ministra Skarbu.

Radzie przewodniczy Minister Skarbu lub wyznaczony przez niego zastępca. Rada składa się z 18 osób:

- a) w jednej połowie — z wyznaczonych po trzech przez Ministra Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych z pośród znawców produkcji spirytusu, rektyfikacji i fabrykacji wódek oraz eksportu i wewnętrznego handlu spirytusem;
- b) w drugiej połowie — z przedstawicieli producentów spirytusu, rektyfikatorów i fabrykantów wódek oraz z eksporterów i handlujących na wniosek dotyczących organizacji,

powołanych przez Ministra Skarbu w sposób, określony w rozporządzeniu wykonawczem.

Członkowie Państwowej Rady Spirytusowej jednej i drugiej grupy będą powołani przy równomiernem uwzględnieniu tak wszystkich dzielnic Polski, jako też wspomnianych zawodów gospodarczych z tem zastrzeżeniem, że z liczby 9 przedstawicieli drugiej grupy przypada 5 na przedstawicieli gorzelni rolniczych, 1 na przedstawicieli gorzelni przemysłowych, 1 na przedstawicieli rafinerji, 1 na przedstawicieli fabryk wódek i 1 na przedstawicieli eksportu i handlu.

Państwową Radę Spirytusową zwołuje Minister Skarbu w miarę potrzeby.

Minister Skarbu winien zwołać Radę w ciągu dwóch tygodni na żądanie conajmniej 9 członków Rady. Żądanie powinno być wniesione na piśmie i zawierać wyszczególnienie spraw, które mają być przedmiotem obrad.

Zakup spirytusu.

Art. 5. Najpóźniej dnia 1 marca każdego roku D. P. M. S. ustali wysokość swego zapotrzebowania spirytusu na okres od 1 stycznia do 31 grudnia następnego roku i poda ją do publicznej wiadomości.

Ilość tę D. P. M. S. zakupuje, a przedsiębiorcy gorzelni winni dostarczyć po monopolowej cenie nabywania, ustanowionej przez Ministra Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej (art. 10) franco najbliższa stacja towarowa kolei żelaznej lub przystań. Odbiór spirytusu przez władze skarbowe następuje w rektyfikacji.

Nadwyżkę spirytusu, przekraczającą wewnętrzne zapotrzebowanie D. P. M. S., zwalnia Minister Skarbu do wywozu zagranicę spółdzielczym organizacjom, działającym na podstawie statutu, zatwierdzonego przez Ministra Skarbu.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego uprawniona jest do zwolnienia producentowi potrzebnej ilości spirytusu skażonego dla celów przemysłowych własnego gospodarstwa. Koszty skażenia ponosi w tym wypadku producent.

Art. 6. W ciągu miesiąca września Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego powiadamia każdą gorzelnię, jaką ilość spirytusu obowiązana będzie dostarczyć w ciągu przyszłego roku kalendarzowego i poda przypuszczalne terminy odbioru.

Art. 7. Odprawy spirytusu z gorzelni i rektyfikacji dokonywa władza skarbowa stosownie do przepisów, wydanych przez Ministra Skarbu.

Art. 8. Odstawy spirytusu z gorzelni do najbliższej stacji towarowej kolei żelaznej, względnie do najbliższej przystani, uskutecznią przedsiębiorca gorzelni własnym kosztem w naczyniach metalowych.

O ile D. P. M. S. zażąda odstawienia spirytusu do innego miejsca, aniżeli do najbliższej stacji towarowej kolei żelaznej, względnie do najbliższej przystani, natenczas poniesie ona ewentualną różnicę kosztów przewozu według taryfy, ustanawianej corocznie przez Ministra Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej.

Jeżeli gorzelnia nie posiada własnych, do transportu spirytusu zdolnych naczyń metalowych, może

D. P. M. S. na żądanie gorzelni dostarczyć na czas beczek metalowych do najbliższej stacji towarowej kolei żelaznej. Gorzelnia jest zobowiązana własnym kosztem zwieźć beczki te do gorzelni.

Za używanie beczek skarbowych D. P. M. S. pobierać będzie opłaty według ustanowionej przez nią taryfy, z doliczeniem kosztu frachtu kolejowego przewozu tych beczek do najbliższego składu. Natomiast zapłaci ona gorzelni odpowiednie wynagrodzenie za użycie jej naczyń do transportu kolejowego według specjalnej taryfy.

Koszt przewozu kolejowego ponosi Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Art. 9. Wysokość dopuszczalnych zaników przy magazynowaniu tak w gorzelniach, jak i innych składach i podczas transportu spirytusu ustanawia Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej. Za nieusprawiedliwione zaniki oraz za ubytki, nieusprawiedliwione lub przekraczające dozwolone normy magazynowe, odpowiadają: przedsiębiorca oraz zarządzający gorzelnią, względnie rektyfikacji do podwójnej wysokości monopolowej ceny sprzedaży, wyznaczonej za spirytus do fabrykacji wódek gatunkowych (art. 22 p. 2).

Art. 10. 1) Monopolowa cena nabycia spirytusu składa się:

- a) z podstawowej ceny monopolowej;
- b) z dodatku lub potrącenia, zależnie od wysokości odpędu.

2) W listopadzie każdego roku ustala Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej podstawową cenę monopolową za spirytus, który będzie dostarczony do D. P. M. S. w ciągu następnego roku kalendarzowego.

3) Cenę spirytusu ustala się za 1 hektolitr 100% alkoholu. Należność wypłaca się dostawcom w ciągu 14 dni po skutecznieniu dostawy.

4) Podstawowa cena monopolowa winna być dla każdego województwa oddzielnie wyśrodkowana i tak obliczona, aby pokrywała przeciętne koszty produkcji spirytusu dobrze prowadzonej gorzelni rolniczej, wypalającej w ciągu kampanji 700 hl. 100% spirytusu z ziemniaków, przyczem wywar powinien pozostać gorzelni za darmo.

5) Minister Skarbu oznaczy po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej do 1 lipca każdego roku wysokość i terminy przedpłaty, którą może D. P. M. S. wypłacić za odpowiednim zabezpieczeniem przedsiębiorcy gorzelni na rachunek jego należności za produkty przyszłej kampanji.

Art. 11. Przy gorzelniach rolniczych dolicza się do ceny podstawowej lub też się z niej potrąca, zależnie od wysokości naznaczonego dla D. P. M. S. kontyngentu zakupu spirytusu:

	do 300 hl.	— 15% dodatku
od 301 hl.	" 400 "	— 12% "
" 401 "	" 600 "	— 8% "
" 601 "	" 800 "	— bez dodatku i potrącenia
" 801 "	" 1000 "	— 4% potrącenia
" 1001 "	" 1300 "	— 6% "
ponad 1300 "	" "	— 10% "

Jeżeli wskutek stosowania niższego procentu dodatku, względnie wyższego procentu potrącenia, suma należna za większą ilość spirytusu byłaby niższa od sumy, należnej za mniejszą ilość, natenczas należy wypłacić najwyższą sumę, jaka wypadnie z obliczenia mniejszej ilości spirytusu.

Potrącenia stosuje się także do spirytusu z drożdżowych gorzelnii przemysłowych, obniżając cenę podstawową za spirytus drożdżowy o 10%, a z innych gorzelnii przemysłowych o 17¹/₂%. Jeżeli gorzelnie te nie zużytkują całego wywaru, natenczas potrąca się dodatkowo jeszcze 10%.

Oczyszczanie spirytusu.

Art. 12. Oczyszczanie (rektyfikowanie, rafinowanie) spirytusu odbywa się:

- a) w rektyfikacjach,
- b) w oddziałach rektyfikacyjnych fabryk wódek i gorzelnii.

Minister Skarbu określi po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej warunki rektyfikacji i magazynowania w zakładach prywatnych, wykonywających zamówienia Skarbu, tudzież ustali zasady, na jakich ma się odbywać oczyszczanie spirytusu, przeznaczonego na wywóz zagranicę.

Wynagrodzenie za oczyszczanie i magazynowanie spirytusu ustalone zostanie bądź na podstawie dobrowolnej umowy pomiędzy Dyrekcją Państwowego Monopolu Spirytusowego a właścicielami rektyfikacji, bądź też w drodze publicznego przetargu.

Art. 13. Przedsiębiorca rektyfikacji odpowiada za przyjęty do oczyszczenia spirytus monopolowy. Za ubytki, przekraczające dozwolony rzeczywisty zanik przy oczyszczaniu i magazynowaniu, obowiązany jest przedsiębiorca rektyfikacji zapłacić Skarbowi Państwa obowiązującą w czasie stwierdzenia ubytku podwójną monopolową cenę sprzedażną, wyznaczoną za spirytus do fabrykacji wódek gatunkowych (art. 22 punkt 2).

Art. 14. Minister Skarbu określi po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej:

- 1) najwyższy procent zaniku spirytusu przy oczyszczaniu;
- 2) najwyższy procent odpadków, które można przeznaczyć do zniszczenia;
- 3) sposoby zbierania odpadków, oraz środki niezbędne w celu zapobieżenia przedstawieniu innych produktów, niepodlegających opodatkowaniu, w miejsce odpadków od rektyfikacji;
- 4) sposoby badania gatunków odpadków i określenia ilości zawartych w nich procentów czystego spirytusu w celu zwolnienia ich od opłaty skarbowej;
- 5) sposób niszczenia odpadków i niezbędne przytem formalności.

Fabrykacja wódek.

Art. 15. Wódki dzieli się na:

- a) czyste, stanowiące czysty alkohol etylowy, rozcieńczony wodą bez jakichkolwiek innych dodatków;
- b) gatunkowe, stanowiące wodny roztwór alkoholu etylowego z dodaniem nalewu na owo-

ce, trawy lub korzenie, albo też z dodaniem destylatów i derywatów oraz cukru i esencji aromatycznych.

Pod nazwę wódek gatunkowych podciąga się również likiery, wódki, pędzone z owoców, rumy, araki, koniaki, armaniaki i t. p.

Spirytus, pędzony z owoców, uważany jest za wódkę gatunkową i podlega zwiększonej o 25% opłacie skarbowej.

Art. 16. Wyrób czystych wódek prowadzić może wyłącznie D. P. M. S.

Wyrób wszelkich innych wódek (art. 15 b), jak również soków, zawierających alkohol, i morsów, dozwolony jest jedynie na podstawie otrzymanej koncesji.

Fabryki wódek nieopłacają dodatkowego patentu za wyrób soków, zawierających alkohol, ani za wyrób morsów.

Art. 17. Minister Skarbu określi w ramach obowiązujących ustaw, jaką maksymalną i minimalną zawartość alkoholu posiadać winny wyroby wódczane, puszczane w obrót handlowy tak przez D. P. M. S., jak i przez przedsiębiorców prywatnych.

Art. 18. Fabryki wódek, które po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy będą nieczynne dłużej niż rok, nie zmuszone do tego siłą wyższą, tracą koncesję.

Art. 19. Minister Skarbu wyda przepisy o sposobie wykonywania kontroli nad przemysłem wódczanym.

Sprzedaż spirytusu i monopolowych wyrobów wódczanych.

Art. 20. D. P. M. S. sprzedaje spirytus i czyste wódki monopolowe bądź we własnych składach i sklepach, bądź w koncesjonowanych sklepach prywatnych, wymienionych w art. 76.

Art. 21. Minister Skarbu określa corocznie:

1) sprzedażną cenę detaliczną czystych wódek monopolowych, jednolicie ustaloną dla całego Państwa;

2) sprzedażną cenę hurtową czystych wódek monopolowych;

3) opłatę skarbową, określoną od jednego hektolitra 100% spirytusu i pobieraną od całej ilości spirytusu, zużytego w granicach Państwa.

Od opłaty skarbowej jest zwolniony spirytus używany do celów technicznych, oświetleniowych i napędowych.

Sprzedażna cena hurtowa czystych wódek monopolowych D. P. M. S. składa się:

- a) z opłaty skarbowej od spirytusu;
- b) z ceny kosztów własnych spirytusu oczyszczonego;
- c) z kosztów wyrobu czystych wódek oraz kosztów handlowych i administracyjnych D. P. M. S.

Opłatą skarbową od spirytusu objęty będzie także udział związków komunalnych w wysokości 80 gr. od jednego litra 100% spirytusu. Odnośnie do sposobu rozdziału i wypłaty tego udziału związkom komunalnym obowiązują postanowienia art. 10

i 58 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Cenę kosztów własnych spirytusu oczyszczonego określać będzie corocznie Minister Skarbu jednolicie dla całego Państwa przy uwzględnieniu przeciętnych kosztów zakupu spirytusu surowego, oczyszczania oraz odpowiedniej części kosztów administracyjnych i handlowych.

Art. 22. D. P. M. S. sprzedawać będzie spirytus:

1) oczyszczony na cele lecznicze, naukowe i domowe po cenie, ustalonej dla detalicznej sprzedaży czystych wódek monopolowych, a przeliczonej na 100% spirytusu;

2) oczyszczony fabrykantom wódek gatunkowych po cenie o 25% wyższej od sumy opłaty skarbowej i kosztów własnych spirytusu oczyszczonego;

3) oczyszczony fabrykantom wódek czystych w okresie przejściowym na terenach, nie objętych pełnym monopolem, po cenie o 10% wyższej od sumy opłaty skarbowej i kosztów własnych spirytusu oczyszczonego;

4) skażony do celów technicznych, oświetleniowych i napędowych po cenach, których wysokość oznacza po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej Minister Skarbu. Ceny te mogą być niższe od kosztów własnych.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może obniżyć ceny na spirytus nieskażony lub skażony, a przeznaczony do wyrobu octu, sztucznego jedwabiu, lekarstw, kosmetyków, esencji, eterów, cukierków i t. p. celów przemysłowych. Zakłady, chcące otrzymać spirytus nieskażony lub skażony, podlegają przepisanej przez Ministra Skarbu kontroli.

Minister Skarbu oznacza sumę, jaką z dochodów Państwowego Monopolu Spirytusowego przekazywać się będzie corocznie na subwencje dla szpitali, klinik, zakładów leczniczych, naukowych i innych, zużywających nieskażony spirytus do celów leczniczych, tytułem częściowego zwrotu kosztów nabycia.

Art. 23. Sprzedaż detaliczna czystych wódek monopolowych po cenach wyższych od ustalonych przez Ministra Skarbu jest zakazana.

Cena wódek czystych wyrabianych w okręgu, nieobjętym pełnym monopolem, nie może przenosić sprzedażnej ceny detalicznej czystych wódek monopolowych więcej niż o 10%.

Art. 24. Na wniosek kupującego może D. P. M. S. za należytem zabezpieczeniem odroczyć zapłatę części należności, przypadającej za sprzedany spirytus.

Art. 25. Spirytus, sprzedany na cele naukowe, domowe lub lecznicze, nie może być zużyty w fabrykach wódek.

Art. 26. Czyste wódki monopolowe sprzedawane będą w opakowaniu, wskazującym ich pochodzenie, cenę jednostki w detalu, gatunek, ilość i wartość alkoholu 100%. Zabrania się sprzedaży w naczyniach o pojemności mniejszej niż 1/5 litra.

Art. 27. D. P. M. S. może odmówić sprzedaży swych wyrobów tym osobom, które dwukrotnie karane były za pogwałcenie przepisów niniejszej ustawy, lub ustawy o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych z dnia 23 kwietnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 35 poz. 299).

D. P. M. S. może otwierać własne sklepy sprzedaży swoich wyrobów bez osobnej koncesji.

Art. 28. Zakazuje się sprzedawcom:

1) sprzedawać spirytus i czyste wódki monopolowe w innych opakowaniach lub naczyniach, jak w dostarczonych przez D. P. M. S.;

2) zmieniać zawartość alkoholu, smak lub wygląd czystych wódek monopolowych, mieszać poszczególne gatunki ze sobą lub innymi wyrobami, z wyjątkiem, jeżeli kupujący wyraźnie tego zażąda dla natychmiastowego spożycia na miejscu;

3) odrywać, uszkadzać lub zmieniać opaski, znajdujące się na butelkach z wyrobami monopolowymi przed odkorkowaniem;

4) zezwalać na picie w miejscu sprzedaży czystych wódek monopolowych lub innych, zawierających alkohol, jeżeli sprzedawca nie posiada koncesji na wyszynk.

Art. 29. Wszelkie należności D. P. M. S. korzystają z tych samych przywilejów, co podatki i opłaty publiczne.

Obrót z zagranicą.

Art. 30. Spirytus i wszelkie napoje, wyrobione ze spirytusu, przywożone z zagranicy, względnie obszarów, na które niniejsza ustawa się nie rozciąga, podlegają opłacie na rzecz Skarbu Państwa w wysokości, określonej przez Ministra Skarbu, nie niższej jednak od opłat, przewidzianych w art. 21 i 22 przy sprzedaży spirytusu w granicach Państwa.

Przywóz z zagranicy spirytusu i napojów, wyrabianych ze spirytusu, dozwolony jest tylko za zezwoleniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 31. Opłata, ciążąca na towarze, powinna być uiszczona przy wprowadzeniu towaru w obręb Państwa.

Minister Skarbu oznaczy władze skarbowe, uprawnione do wymiaru i poboru tej opłaty.

Art. 32. Opłata skarbową wraz z 25% dodatkiem będzie zwrócona eksportującemu wódki gatunkowe przy wywozie zagranicę.

CZĘŚĆ DRUGA.

Gorzelnie, regulowanie produkcji i przerobu spirytusu.

I. O gorzelniach.

Art. 33. Wyrób (odpęd) spirytusu dozwolony jest wyłącznie w gorzelniach, pracujących na mocy dotychczas obowiązujących ustaw, a o ile chodzi

o gorzelnie nowe koncesjonowanych przez Ministra Skarbu.

Gorzelnie dzieli się na rolnicze i przemysłowe.

Art. 34. Gorzelnia ma charakter rolniczy, jeżeli pędzi spirytus wyłącznie z ziemniaków, jako produktu podstawowego, i zboża na słód, wywar zaś w całości zużywa w gospodarstwach rolnych, a uzyskanym obornikiem zasila rolę.

Najwyższy odpęd roczny gorzelnii rolniczej nie może przenosić 1600 hl.

Art. 35. Gorzelnia, która bez ewentualnego dodatkowego zezwolenia Ministra Skarbu nie dopełnia warunków art. 34, traci charakter rolniczej i produkcja jej w danej kampanji od chwili niedopełnienia warunków art. 34 będzie zaliczona na warunkach produkcji gorzelnii przemysłowych.

W razie niemożności stwierdzenia chwili, w której nastąpiło niedopełnienie warunków art. 34, cała produkcja danej kampanji będzie zaliczona na warunkach produkcji gorzelnii przemysłowych.

Powyższe skutki następują również, jeżeli gorzelnia:

1) bez zezwolenia Ministra Skarbu przerabia inne surowce, niż ziemniaki i zboże na słód;

2) zostanie wydzierżawiona osobie, która równocześnie nie wydzierżawiła co najmniej $\frac{3}{4}$ obszaru rolnego, o ile obszar ten był dla gorzelnii tytułem do uzyskania prawa odpędu;

3) wyrabia spirytus na rachunek i ryzyko innych osób, aniżeli właściciela lub dzierżawcy majątku i gorzelnii, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 49.

Gorzelnie odzyskują z następną kampanją charakter rolniczy, utracony w myśl punktów 2 i 3, jeżeli odpadną okoliczności, które w myśl powołanych punktów utratę spowodowały.

Art. 36. Gorzelnie udziałowe posiadają charakter rolniczy tylko wtenczas, jeżeli przerobione ziemniaki i zboże na słód pochodzą co najmniej w $\frac{2}{3}$ z gospodarstw rolnych udziałowców i jeżeli wywar zużywany będzie w gospodarstwach rolnych.

Minister Skarbu może w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, warunki wymienione złagodzić.

Minister Skarbu ustali zasady organizacji udziałowych stowarzyszeń dla prowadzenia gorzelnii rolniczych.

Art. 37. Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych na określony czas zezwolić na pędzenie spirytusu w gorzelniach rolniczych z innych surowców, jak z ziemniaków i zboża na słód.

Art. 38. Wszelkie inne gorzelnie, które nie odpowiadają przepisom art. 34, lub które wskutek zastosowania art. 35 utraciły charakter rolniczy, tudzież gorzelnie, wyrabiające drożdże lub pędzące spirytus z owoców — zalicza się do gorzelnii przemysłowych.

Art. 39. Gorzelnie przemysłowe, pędzące melasę, które do lat 5 od wejścia w życie niniejszej

ustawy nie przerobią całego wywaru na potaż, ulegną zamknięciu.

Art. 40. Odpędzanie spirytusu ze zboża, jako podstawowego produktu, bez specjalnego zezwolenia Ministra Skarbu jest zakazane.

Art. 41. Do postawienia nowej gorzelnii potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu. Zezwolenia takiego Minister Skarbu udziela lub odmawia po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej i po porozumieniu się z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Minister Skarbu winien odmówić zezwolenia na odbudowę zniszczonych, jak i budowę nowych gorzelnii w miejscowościach, nadających się ze względu na głębę i stosunki komunikacyjne do uprawy i zbytu buraków cukrowych, jak również może odmówić takiego pozwolenia dla miejscowości, mających łatwość zbytu ziemniaków wobec bliskości większych miast i centrów przemysłowych, lub zakładów, przerabiających ziemniaki.

Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej oznaczać będzie co trzy lata, ile nowych gorzelnii rolniczych w następnym okresie trzechletnim może powstać w każdym województwie. Przepisowi temu nie podlegają gorzelnie, budowane przez D. P. M. S.

Minister Skarbu nie może odmówić w okresie do 31 grudnia 1929 r. zezwolenia na odbudowę gorzelnii, wskutek wojny zniszczonej, o ile starający się o koncesję nie był karany za przekroczenie ustaw o produkcji lub handlu alkoholem po 1 stycznia 1919 r.

Gorzelnie, zniszczone bez winy właściciela po wejściu w życie niniejszej ustawy, mogą być w ciągu trzech lat odbudowane bez osobnej na to koncesji.

Art. 42. Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej oznaczy najmniejsze i największe rozmiary, jakie nowe gorzelnie posiadać mogą.

Art. 43. Minister Skarbu oznaczy warunki, którym winno odpowiadać urządzenie mających się wybudować gorzelnii, oraz wyda przepisy, ażeby każda istniejąca gorzelnia odpowiadała wymogom technicznym, higienicznym i bezpieczeństwa pracy oraz warunkom należytej kontroli skarbowej.

Nowa gorzelnia winna być przed uruchomieniem poddana oględzinom przez komisję, której skład ustali Minister Skarbu.

Z czynności swoich komisja ta spisze protokół w obecności właściciela gorzelnii lub jego pełnomocnika, ustalając stan gorzelnii i warunki jej uruchomienia według przepisów rozporządzeń wykonawczych, które wyda Minister Skarbu.

Art. 44. Corocznie przed uruchomieniem gorzelnii specjalne komisje władz skarbowych I instancji przeprowadzą w myśl przepisów wykonawczych, przez Ministra Skarbu wydanych, weryfikację urządzeń gorzelnii w obecności przedsiębiorcy gorzelnii lub jego pełnomocnika.

Art. 45. Właściciel gorzelnii własnym kosztem kupuje, ustawia i naprawia pod nadzorem władzy skarbowej aparaty kontrolne, uznane przez Ministra Skarbu. Gorzelnie, które posiadają kontrolne aparaty, będące własnością Skarbu Państwa, winny najpóźniej do 1 października 1927 r. zapłacić należność za nie do Kasy Państwowej. Wysokość należności oznaczy Minister Skarbu. Po uiszczeniu należności aparaty przechodzą na własność właściciela gorzelnii.

Art. 46. Aparatów odpędowych i przyrządów kontrolnych niewolno przestawiać, zmieniać, naprawiać, ani podejmować przy nich jakichkolwiek czynności bez uprzedniego zezwolenia właściwej władzy skarbowej.

W razie zajścia przeszkody w prawidłowym działaniu kontrolnego przyrządu mierniczego lub uszkodzenia przyrządu odpędowego należy natychmiast donieść o tem władzy skarbowej I instancji listem poleconym i telegraficznie za recepisem.

Takie same doniesienie należy wystosować również w razie zajścia wypadku, skutkiem którego spirytus zmagazynowany uległ zniszczeniu.

Art. 47. Przedsiębiorca gorzelnii obowiązany jest, jeżeli sam nie kieruje gorzelnią, naznaczyć upoważnionego zastępcę do kierownictwa, a ponadto technika-gorzelnianego, który winien posiadać zezwolenie władzy skarbowej na prowadzenie gorzelnii.

Art. 48. Minister Skarbu wyda po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej rozporządzenia w sprawie przeprowadzenia nadzoru urządzeń technicznych gorzelnii i oczyszczania surowców, okresu pędzenia spirytusu, mocy spirytusu, transportu, magazynowania i oczyszczania spirytusu przez gorzelnie, posiadające aparaty rektyfikacyjne, ksiąg gorzelnicznych i t. p.

II. Wysokość odpędu spirytusu.

Art. 49. Celem dostosowania produkcji spirytusu do pojemności rynku zbytu wyznacza się co trzy lata dla całego Państwa i dla każdej gorzelnii wysokość prawa odpędu.

Na pierwszy okres wyznacza się ilość ogólnego odpędu w Państwie na 1.500.000 hl. 100% spirytusu, z czego rezerwuje się 20% dla nowych i odbudowujących się gorzelnii. W pozostałej reszcie uczestniczyć będą gorzelnie przemysłowe w 8%, a gorzelnie rolnicze w 92%. Na następne trzechlecia Minister Skarbu ustalać będzie po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej wysokość prawa odpędu dla całego Państwa, utrzymując wymieniony wyżej stosunek rozdziału pomiędzy gorzelnie przemysłowe a rolnicze.

W granicach ogólnego prawa odpędu Minister Skarbu dokona po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej wymiaru odpędu pomiędzy poszczególne województwa. W obrębie każdego województwa przeprowadzi Izba Skarbowa podział odpędu pomiędzy uprawnionych do odpędu, trzymając się następujących zasad:

Przy wyznaczaniu wysokości odpędu dla gorzelnii rolniczych należy uwzględnić dla każdego gospo-

darstwa, połączonego z gorzelnią, obszar ziemi ornej, łąk i pastwisk, przyczem łąki i pastwiska mają być uwzględniane do maksymalnej wysokości 30% ziemi ornej, rozmiary gorzelni, wysokość przedwojennego kontyngentu, prawa palenia lub odpędu, rzeczywisty odpęd gorzelni w ostatnich trzech kampanjach, jakość gleby, stosunki komunikacyjne, położenie w stosunku do większych miast lub ośrodków przemysłowych, rozwój przemysłu cukrowniczego i krochmalnianego.

Przy gorzelniach przemysłowych uwzględniać należy sposób racjonalnego zużytkowania wymiaru, rozmiar gorzelni i faktyczny odpęd w ciągu ostatnich trzech lat.

O wymiarze odpędu ma być zawiadomiony poszczególny przedsiębiorca gorzelni nie później jak 31 grudnia roku poprzedzającego dane trzecie.

Przeciwko wymiarowi, dokonany przez Izbę Skarbową, może uprawniony w ciągu sześciu tygodni od daty doręczenia wymiaru wnieść odwołanie w odnośnej Izbie Skarbowej do Ministra Skarbu, który sprawę ostatecznie rozstrzyga.

Art. 50. Prawo do przydziału odpędu z rezerwy odpędowej mają, przede wszystkim te gorzelnie rolnicze, które po 1 sierpnia 1914 r. zostały wskutek wojny zniszczone. Po upływie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy prawo to wygasa bez jakiegokolwiek odszkodowania, jeżeli uprawniony nie wystawił własnej gorzelni, na którą odnośne prawo przechodzi.

Minister Skarbu ma prawo na należycie umotywowany wniosek interesowanych prawo odpędu odpowiednio podwyższyć. Te ewentualne podwyżki prawa odpędu będą się mieścić w granicach rezerwy odpędowych, bez naruszenia jednak praw nowych gorzelni do przydzielenia wysokości odpędu.

Art. 51. Gorzelnie rolnicze, które powstaną po rozdziale odpędu, otrzymają wysokość odpędu z rezerw odpędowych, wysokość ta będzie ustalona zgodnie z zasadami, wymienionymi w art. 49.

Minister Skarbu może właścicielom gorzelni, które po dniu 1 sierpnia 1914 r. uległy zniszczeniu, i które nie zostały do chwili ogłoszenia niniejszej ustawy odbudowane, przydzielić połowę wysokości prawa odpędu, który należałby im się według norm, ustalonych w art. 49; to prawo odpędu otrzymujący mogą przenieść na gorzelnię, należącą do innego właściciela, i położoną w promieniu nie dłuższym, jak 15 kl., pod warunkiem, że przerobią w tej gorzelni ze swojego gospodarstwa ilość ziemniaków, potrzebną dla wykorzystania dodatkowego prawa odpędu. Prawo to wygasa z dniem 1 czerwca 1930 r.

Art. 52. Z pośród gorzelni przemysłowych należy wydzielić gorzelnie, przerabiające owoce, i odpadki z nich na spirytus. Każdemu z tych zakładów należy przydzielić na wniosek prawo odpędu 75 hl. 100% spirytusu.

Pozostała część odpędu, określonego w art. 49 ust. 2 dla gorzelni przemysłowych, dzieli się, stosując odpowiednio przepisy art. 49 i 51, na resztę gorzelni przemysłowych.

Art. 53. Prawo odpędu wygasa, jeżeli:

1) gorzelnia bez uprzedniego zezwolenia Ministra Skarbu przeniesiona zostanie na inne miejsce;

2) używa do wyrobu spirytusu innych surowców aniżeli tych, jakie Minister dopuści;

3) gorzelnia, nie wyrabiająca dotąd drożdży, przechodzi na fabrykację drożdży bez zezwolenia Ministra Skarbu;

4) gorzelnia w ciągu trzech następujących po sobie lat będzie nieczynna;

5) nie dostarczy oznaczonej ilości spirytusu Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego z wyjątkiem, gdy to niedostarczenie nastąpiło z przyczyn, niezależnych od przedsiębiorcy gorzelni;

6) została zlikwidowana przy parcelacji; o ile przy parcelacji majątku nowonabywcy utrzymają gorzelnię z zamiarem dalszego jej prowadzenia, tworząc w tym celu spółkę, natenczas dotychczasowe prawo odpędu zostaje nienaruszone;

7) właściciel gorzelni sam z prawa odpędu zrezygnuje.

Art. 54. Jeżeli gorzelnia rolnicza stanie się przemysłową lub odwrotnie, otrzymuje prawo odpędu z kontyngentu przemysłowego lub odwrotnie.

Art. 55. Właściciel dwóch lub więcej gorzelni rolniczych może za zezwoleniem Ministra Skarbu przenieść prawo odpędu jednej gorzelni na drugą, położoną w promieniu nie większym, jak 30 km.

Art. 56. Jeżeli skutkiem parcelacji obszar gruntów, przyjęty za podstawę przy rozdziale prawa odpędu dla danej gorzelni, ulegnie większemu aniżeli o 25% umniejszeniu gruntów ornych, prawo odpędu automatycznie się zmniejsza w ten sposób, że za każde pełne 10% umniejszenia gruntów ornych umniejszy się prawo odpędu o 5%. Postanowienie to nie stosuje się do tych majątków, gdzie ilość ziemi ornej po parcelacji wystarcza do wysokości przydzielonego odpędu.

Art. 57. Jeżeli przy oznaczaniu ogólnego prawa odpędu Minister Skarbu obniży go w stosunku do poprzedniego trzeciecia, obniżenie przeprowadzić należy według następujących zasad:

Przedewszystkiem pozostawi się dla każdej gorzelni 300 hl. nienaruszalnego odpędu, a ilość odpędu, przewyższającą 300 hl., umniejszy się proporcjonalnie w tym stosunku, w jakim będzie zachodziła potrzeba umniejszenia.

Art. 58. Ogólną ilość, jaką w danym roku odebrać winna D. P. M. S. na pokrycie zapotrzebowania krajowego, określi Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej; z ilości tej przypadnie 95% gorzelniom rolniczym i 5% gorzelniom przemysłowym.

Ilość powyższą rozdzieli D. P. M. S. na poszczególne gorzelnie w sposób następujący:

1) przydzieli do odbioru z każdej gorzelni 150 hl.;

2) pozostałą ilość zapotrzebowania monopolowego rozdzieli na poszczególne gorzelnie w stosunku do prawa odpędu tychże gorzelni po potrąceniu 150 hl.

Jeżeli D. P. M. S. będzie potrzebowała dodatkowych ilości spirytusu w czasie kampanji, rozpisuje dodatkowy kontyngent zakupu.

III. Fabryki wódek gatunkowych.

Art. 59. Fabryki wódek gatunkowych podlegają kontroli skarbowej. Nowych fabryk nie wolno otwierać bez zezwolenia Ministra Skarbu.

Minister Skarbu oznaczy warunki, którym winny odpowiadać urządzenia fabryk, oraz wyda przepisy, aby każda fabryka odpowiadała wymaganiom technicznym, higienicznym, bezpieczeństwa pracy, wymogom należytej kontroli skarbowej, oraz ustali sposoby przeprowadzenia weryfikacji fabryki i urządzeń.

Art. 60. Wszelkiego rodzaju wódki, przeznaczone do obrotu handlowego lub wyszynku, muszą zawierać ten procent alkoholu, jaki jest uwidoczony na naczyniu, w którym się mieszczą. Procent czystego spirytusu oznacza się na naczyniach i w fakturach.

Minister Skarbu określi po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej granicę dopuszczalnych wahań, tak co do procentu alkoholu, jak i zawartości płynu w butelkach.

Art. 61. Na każdym naczyniu, zawierającym spirytus lub wódkę, puszczone w obrót handlowy, winny być poza tem podane: firma fabrykanta, siedziba jej, miejsce fabrykacji i dopisek, czy wyrób jest pochodzenia krajowego lub zagranicznego. Opakowania, mogące kupującego wprowadzić w błąd co do pochodzenia wyrobu, są zakazane.

Art. 62. Minister Skarbu wyda przepisy, zakazujące używania do fabrykacji wódek gatunkowych domieszek, szkodliwych dla zdrowia.

Art. 63. Nazwy wódek gatunkowych lub nalewek muszą odpowiadać tym składnikom owocowym lub roślinnym, które zostały do wyrobu danej wódki lub nalewki użyte.

Art. 64. Używanie dla wódek niemonopolowych nazw, znaków lub jakichkolwiek określeń, mogących u kupującego wzbudzić mniemanie, że są wyrabiane przez Państwowy Monopol Spirytusowy, jest wzbronione.

Art. 65. Spirytus i wyroby z niego, nieodpowiadające przepisom art. 60, 61, 62, 63 i 64, podlegają konfiskacie.

IV. Wyroby spirytusu, nie przeznaczone do picia.

Art. 66. Spirytus i odpadki z niego, przeznaczone na potrzeby techniczne lub na wyroby, nie nadające się do spożycia jako napój, muszą być doprowadzone do stanu, wykluczającego ich użycie jako napoju.

Art. 67. Zakłady, w których odbywa się skażenie spirytusu, lub używanie skażonego spirytusu, podlegają kontroli skarbowej.

Art. 68. Minister Skarbu określi po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej w drodze rozporządzenia wykonawczego:

- 1) sposoby techniczne i metody skażenia spirytusu;
- 2) wymagania, którym odpowiadać winny spirytus, uboczne produkty i odpadki rektyfikacji, zwolnione przez władze skarbowe do skażenia, tudzież środki, używane do skażenia;
- 3) przepisy o obrocie spirytusu skażonego, tudzież o kontroli;
- 4) przepisy, regulujące użycie spirytusu metylowego.

Art. 69. Przepisy o nadzorze i technicznym urządzeniu gorzelni stosują się również i do drożdżowni z następującymi uzupełnieniami:

- a) fermentacja nie powinna trwać dłużej jak dwie doby w fabrykach drożdżowo-gorzelnicznych, oraz nie dłużej jak 1 dobę w drożdżowniach, nie pędzących spirytusu,
- b) pojemność kadzi fermentacyjnych może wynosić do 3 $\frac{1}{2}$ hl. na centnar metryczny, używany do zacieru płodów;
- c) najmniejszy rozmiar produkcji w drożdżowniach gorzelnicznych określa się na 800 kg., w drożdżowniach zaś, nie pędzących spirytusu — 150 kg. płodów zacierowych na dobę przy obowiązkowej rocznej liczbie 300 dni zacierowych.
- d) dla nowopowstałej w ciągu roku drożdżowni liczbę obowiązkowych dni zacierowych oblicza się w stosunku 25 dni miesięcznie.

W wypadkach, zasługujących na szczególnie uwzględnienie, Minister Skarbu może zezwalać na wyjątki od przepisu artykułu niniejszego.

Art. 70. Jeżeli przy obrachunku rocznym okaże się, że ruch drożdżowni trwał krócej niż to przepisano w art. 69, dalsza produkcja na kampanję następną może nastąpić jedynie na mocy specjalnego pozwolenia Ministra Skarbu.

Art. 71. Dodawanie do drożdży mączki (skrobi) przed ich kształtowaniem jest dozwolone, lecz w ilości nieprzewyższającej 10% wagi. Do drożdży zbożowych nie wolno dodawać drożdży piwnych.

Art. 72. Drożdże prasowane, wyrobione w krajowych fabrykach, podlegają podatkowi spożywczeemu w wysokości 1 zł., a sprowadzone z zagranicy w wysokości 1 zł. 30 gr. za 1 kg. wagi. Podatek pobiera się przez oklejanie cegiełek drożdżowych opaskami podatkowymi, których formę, wymiary, kolor, sposób naklejania i koszty oznaczy Minister Skarbu. Drożdży, nieoklejonych opaskami podatkowymi, nie wolno z fabryk drożdżowych wypuszczać do wolnego obrotu. Podatek od drożdży importowanych płatny jest w chwili odprawy celnej.

Od podatku uwalnia się drożdże, wywożone zagranicę na warunkach, określonych przez Ministra Skarbu.

Minister Skarbu określi również przepisy: co do prowadzenia ksiąg i rachunkowości w drożdżowniach, uruchomienia fabryk oraz okresu obrachunkowego

(kampanję), tudzież normę dozwolonych ubytków drożdży w czasie fabrykacji.

Art. 73. Kwas octowy, wyrobiony z octu drzewnego albo z soli kwasu octowego, podlega podatkowi spożywczemu w wysokości 40 groszy za 1 kg. kwasu bezwodnego. Podatek spożywczy płatny jest od kwasu octowego krajowego w chwili wywozu z wytwórni, a od importowego kwasu w chwili jego odprawy celnej.

Kwas octowy, wywieziony zagranicę, tudzież do celów technicznych, zwalnia się od podatku na warunkach, ustalonych przez Ministra Skarbu. Minister Skarbu określi również przepisy co do prowadzenia ksiąg, rachunkowości w wytwórniach kwasu octowego, co do uruchomienia wytwórni oraz określi okres obrachunkowy (kampanję).

Art. 74. Za podatek od drożdży prasowanych i kwasu octowego odpowiada producent, względnie importer. Władze i urzędy skarbowe, uprawnione do wymiaru i poboru tego podatku, oznaczy Minister Skarbu, który określi warunki produkcji drożdży i kwasu octowego.

V. Sprzedaż trunków.

Art. 75. Sprzedaż napojów spirytusowych może być hurtowa i detaliczna (częstkowa). Przez sprzedaż hurtową rozumie się sprzedaż w ilości nie mniejszej jak 20 litrów jednorazowo, przez sprzedaż detaliczną rozumie się sprzedaż w ilości poniżej 20 litrów spirytusu, obliczonego na 100%.

Sprzedaż hurtową własnych wyrobów wykonywać mogą wytwórnie w swych składach fabrycznych. Na inne sklepy hurtowe potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu i opłacenie odnośnego patentu.

Art. 76. Miejsca sprzedaży detalicznej dziela się stosownie do uprawnień posiadanych na:

- 1) handle bez wyszynku;
- 2) na handle z wyszynkiem.

Do pierwszych zalicza się: a) handle win i wódek, b) handle win i wyrobów kolonialnych ze sprzedażą wszelkich napojów alkoholowych, c) handle piwa.

Do miejsc z prawem wyszynków zalicza się: a) jadłodajnie wszelkiego rodzaju, b) bufety, c) winiarnie, d) piwiarnie.

Art. 77. Oprócz miejsc, wymienionych w art. 75 i 76, sprzedaż napojów spirytusowych jest wzbroniona.

W zakładach handlowych, nie posiadających uprawnień do sprzedaży napojów alkoholowych, nie wolno ich ani przechowywać, ani spożywać.

Art. 78. Od miejsc wyrobu i sprzedaży napojów alkoholowych opłaca się specjalną opłatę patentową według dołączonej taryfy. Opłacie tej nie podlegają rządowe sklepy monopolowe, składy fabryczne przy wytwórniach (magazyny fabryczne), tudzież składy, służące wyłącznie do przechowywania wyrobów spirytusowych w czasie dostawy z zagranicy, lub też wywozu zagranicę.

Dodatkowe opłaty patentowe od zakładów wyrobu trunków, drożdży prasowanych i kwasu octo-

wego uiszcza przedsiębiorca zakładu przemysłowego zgóry za cały rok obrachunkowy, a od zakładów sprzedaży trunków zgóry za cały rok kalendarzowy. Od zakładów sprzedaży trunków, otwartych dopiero w II połowie roku kalendarzowego, płaci przedsiębiorca zakładu w danym roku połowę opłaty patentowej.

Bez wykupienia przepisanych patentów ani wyrobów trunków, drożdży i kwasu octowego, ani też sprzedaż trunków nie jest dozwolona. Do czasu wykupienia patentu przedsiębiorstwo ulega zamknięciu.

Przedsiębiorstwa, trudniące się ekspedycją i przewozem wyrobów alkoholowych, winny posiadać uprawnienie na te czynności od władz skarbowych na warunkach, określonych przez Ministra Skarbu.

Art. 79. Zezwolenie na sprzedaż detaliczną i hurtową napojów alkoholowych wydaje Minister Skarbu na ściśle oznaczone miejsce sprzedaży na czas nieograniczony, lecz z prawem odwołania zezwolenia bez żadnego odszkodowania. Odwołanie zezwolenia powinno być zakomunikowane przedsiębiorcy conajmniej na 6 miesięcy przed terminem, wyznaczonym do zamknięcia zakładu. Terminu ulgowego na likwidację nie przyznaje się w razie zamknięcia zakładu za nadużycia.

Art. 80. Napoje spirytusowe wolno sprzedawać tylko w tym stanie, w jakim wyszły z fabryki.

Art. 81. Nie mogą utrzymywać zakładów detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, ani prowadzić ich jako zastępcy (art. 82): 1) osoby, skazane sądownie za przestępstwa, z chęci zysku pochodzące, na karę pozbawienia wolności ponad 3 miesiące, 2) osoby, skazane za defraudację podatkową.

Art. 82. Jeżeli przedsiębiorca nie prowadzi sprzedaży napojów alkoholowych osobiście, to powinien mieć odpowiedzialnego zastępcę, zatwierdzonego przez władzę koncesyjną.

Art. 83. Każdy zakład ze sprzedażą napojów alkoholowych winien mieć godło z oznaczeniem firmy, nazwiska właściciela i rodzaju uprawianego handlu, odpowiednio do posiadanych uprawnień.

Art. 84. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wyda przepisy o urządzeniu zakładów sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych i stosowaniu w tych zakładach wymogów zdrowotności i porządku.

CZĘŚĆ TRZECIA.

Nadzór Skarbowy.

Art. 85. Nadzorowi skarbowemu podlegają zakłady, które:

- 1) wyrabiają maszyny, przyrządy lub naczynia, służące do pędzenia spirytusu;
- 2) spirytus lub przetwory z niego wyrabiają, magazynują, sprzedają i transportują;
- 3) wyrabiają drożdże w drodze fermentacji alkoholu lub inne artykuły bez równoczesnej produkcji spirytusu;

4) bez używania spirytusu wyrabiają, przetwarzają lub sprzedają takie artykuły, z których bez fermentacji otrzymać można spirytus;

5) wyrabiają drożdże prasowane;

6) wyrabiają ocet ze spirytusu.

Pozatem obowiązane są poddać się nadzorowi skarbowemu te zakłady, które otrzymują do dalszego przetworu spirytus nieskażony lub częściowo skażony po cenach niższych od ustanowionych dla spirytusu do picia.

Wymienione pod pozycją 1 do 6 zakłady winny posiadać przed uruchomieniem przedsiębiorstwa zezwolenie władz skarbowych (patenty) na prowadzenie zakładu.

Art. 86. Posiadacz przyrządów destylacyjnych i skraplaczy obowiązany jest zgłosić te przyrządy właściwemu organowi kontroli skarbowej w ciągu 14 dni po wejściu w życie niniejszej ustawy, przyrządy zaś nowonabyte nabywca zgłasza temu samemu organowi w ciągu 48 godzin po nabyciu; organa kontroli skarbowej wydają poświadczenie zgłoszenia.

Również każdy, kto przyrządy destylacyjne i skraplacze wyrabia, obowiązany jest znajdujący się w jego rozporządzeniu zapas tych przyrządów zgłosić właściwemu organowi kontroli skarbowej w ciągu 14 dni po wejściu w życie niniejszej ustawy; dla zgłoszenia nowo wyrobionych przyrządów obowiązuje termin 48-miogodzinny; organa kontroli skarbowej wydają potwierdzenie zgłoszenia.

Na każdym nowym przyrządzie destylacyjnym i skraplaczu winno być w sposób widoczny umieszczone nazwisko i miejsce zamieszkania tego, który przyrząd ten wyrobił. Przepis ten nie dotyczy przyrządów, będących w użyciu w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy.

Posiadacze tych przyrządów winni przed pozbyciem ich całości lub części przedłożyć dokładny opis przyrządu lub też jego części właściwemu organowi kontroli skarbowej i oznajmić imię i nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorcy tegoż przyrządu, a pozbycie może nastąpić dopiero po otrzymaniu potwierdzenia, że temu obowiązkowi zadośćuczynili.

Kontrola nabycia takich przyrządów sprowadzanych z zagranicy unormowana będzie w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Od obowiązków wnoszenia oznajmienia uwolnieni są aptekarze, jednak tylko co do tych przyrządów destylacyjnych, względnie chłodniczych, które nie mają więcej niż 1 litr pojemności, albo zrobione są nie z metalu, lecz z innego materiału.

Art. 87. Wyrób, zalecanie sprzedaży i nabywanie pod jakąkolwiek nazwą przyrządów lub urządzeń, które służyć mogą do pędzenia spirytusu w małych ilościach (domowych, tajnych gorzelni), tudzież udzielanie wskazówek o wyrobie takich przyrządów i urządzeń lub o sposobie pędzenia w nich spirytusu — są wzbronione.

Art. 88. Zakłady, których właściciele lub pełnomocnicy ukarani zostali za pogwałcenie przepisów niniejszej ustawy, lub w których zatrudnia się pracowników, karanych za takie przestępstwa, mogą być poddane specjalnej kontroli (stałemu nadzorowi) na koszt właścicieli. Władza skarbowa może zażądać

usunięcia takiego pracownika, który popełnił przestępstwa, powyżej określone.

Art. 89. Zakłady, które wedle zarządzenia władzy podlegają nadzorowi, obowiązane są do bezpłatnego dostarczenia na żądanie odpowiednio położonego, urządzonego, oświetlonego i ogrzewanego pomieszczenia dla funkcjonariusza skarbowego.

Postanowienia przejściowe.

Art. 90. Zapasy spirytusu, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy znajdować się będą na składzie w fabrykach wódek i rozlewniach spirytusu, czy to w postaci czystej, czy w półfabrykacjach, lub gotowych wyrobach, podlegają dodatkowemu opodatkowaniu.

Minister Skarbu określi wysokość dodatkowych opłat na podstawie cen, jakie obowiązywać będą w myśl postanowień niniejszej ustawy.

Art. 91. Dodatkowemu opodatkowaniu wedle norm, określonych w art. 90, podlegają również i te zapasy, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy znajdować się będą we wszystkich przedsiębiorstwach sprzedaży takich wyrobów (hurtowniach, detalicznych sprzedażach, restauracjach i t. d), dalej zapasy spirytusu i wódek u osób prywatnych, o ile wynoszą więcej niż 5 litrów 100-procentowego spirytusu, wreszcie przesyłki spirytusu i wódek, które wedle dokumentów przewozowych wysłane zostały przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 92. Zapasy opodatkowanych drożdży, jakie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy znajdować się będą na składzie w fabrykach drożdży lub u handlarzy — u tych ostatnich w ilości, przekraczającej 1 kg., tudzież zapasy opodatkowanego kwasu octowego, jakie w dniu powyższym znajdować się będą bądź w opodatkowanych magazynach wytwórni, bądź u handlarzy, u tych ostatnich w ilości ponad 5 kgr., podlegają dodatkowemu opodatkowaniu — a to drożdże w wysokości 40 groszy za kilogram wagi, a kwas octowy w wysokości 10 groszy za kilogram kwasu bezwodnego.

Dodatkowemu opodatkowaniu w wymiarze podanym podlegają również przesyłki drożdży prasowanych i kwasu octowego, które wedle dokumentów przewozowych wysłane zostały przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy — i w tym dniu lub po tym terminie podjęte zostały przez odbiorcę.

Art. 93. Przedsiębiorstwa i osoby, wymienione w art. 90, 91 i 92 niniejszej ustawy, obowiązane są zgłosić w ciągu ośmiu dni po wejściu w życie niniejszej ustawy na piśmie w dwóch egzemplarzach cały zapas spirytusu i wyrobów wódczanych, drożdży oraz kwasu octowego, jaki znajdować się będzie u nich na składzie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, a to w b. zaborze rosyjskim właściwemu urzędowi akcyz i monopolów skarbowych, zaś poza siedzibą tych urzędów właściwemu inspektorowi kontroli skarbowej, a w b. zaborach austriackim i pruskim w równorzędnych urzędach skarbowych. Odbiorcy posyłek, wysłanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a odebranych po tym termi-

nie, są obowiązani zgłosić je w ciągu trzech dni po odbiorze.

Zgłoszenie zapasów ma zawierać dane co do ilości spirytusu, względnie wyrobów wódczanych, drożdży, tudzież miejscowości i miejsca przechowania zapasów.

Przyjmujący zgłoszenie zbada ścisłość dat wniesionego zgłoszenia oraz potwierdzi na obu egzemplarzach dzień zgłoszenia.

Art. 94. Przypadający od zapasów dodatkowy podatek spożywczy ma być wpłacony w ciągu 14 dni po otrzymaniu sprawdzonego egzemplarza zgłoszenia bezpośrednio do właściwej Kasy Skarbowej, lub za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędności na rachunek teje Kasy Skarbowej.

Ściągnięcie dodatkowego podatku, niezaplaconego w pierwszym terminie, nastąpi w sposób, przepisany dla ściągania zaległych podatków bezpośrednich, i to wraz z kosztami egzekucyjnymi, przewidzianymi w art. 6 ustawy z dnia 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę (Dz. U. R. P. № 31, poz. 189), oraz z procentami zwłoki po 2% miesięcznie.

Minister Skarbu władny jest płatność dodatkowego podatku rozłożyć na raty.

Art. 95. Osoby, winne zaniedbania zgłoszenia, przepisanego w art. 93, lub zgłoszenia ilości spirytusu, wyrobów wódczanych, drożdży i kwasu octowego, zmniejszonej więcej niż o 5% ilości, stwierdzonej urzędownie, ulegną karze pieniężnej w wysokości 10—20-krotnej ilości umniejszonego lub na umniejszenie narażonego dodatkowego podatku.

Niezależnie od tego można orzec konfiskatę niezgłoszonych do dodatkowego opodatkowania zapasów.

Art. 96. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowienia części II i III ustawy wchodzi w życie w ciągu 30 dni po ogłoszeniu, a część I w dniu 1 stycznia 1925 r.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy traca moc obowiązującą dotychczas obowiązujące ustawy i rozporządzenia, wydane w sprawach, unormowanych niniejszą ustawą.

Do czasu jednak wejścia w życie ogólnej ustawy karnej skarbowej należy stosować odpowiednio dotąd obowiązujące przepisy karne, tak materialne, jak i formalne.

Art. 97. Minister Skarbu określi sposób wprowadzenia państwowego monopolu spirytusowego.

Z pozostałego całego zapasu spirytusu w kraju D. P. M. S. zakupi tak z produkcji rolniczej, jak i przemysłowej, w stosunku, odpowiadającym kontyngentowi odpędu gorzelnii rolniczych i przemysłowych, do 31 października do 150 tys. hektolitrow po średniej cenie kosztów produkcji kampanji 1923/24, ustalonej dla województw warszawskiego, poznańskiego, i lwowskiego w myśl art. 21 i 22 niniejszej ustawy. Zapłata za ten spirytus nastąpi najpóźniej w ciągu miesiąca po odstawie.

Resztę zapasów z kampanji 1923/24 zwalnia się na wywóz zagranicę.

Spirytus, odpędzony w miesiącach wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 1924 r., podpada pod postanowienia art. 5 niniejszej ustawy.

Art. 98. Z dniem 1 stycznia 1925 r. rozlewnie czystych wódek oraz fabryki wódek gatunkowych mogą zakupywać spirytus wyłącznie od D. P. M. S.

Minister Skarbu oznaczy województwa, w których kolejno wprowadzany będzie pełny monopol spirytusowy. W województwach tych od tego terminu zakazany będzie wyrób wódek czystych przez prywatne rozlewnie i fabryki wódek.

Art. 99. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Załącznik do art. 78, 85.

OPLATY PATENTOWE.

A. Opłaty od patentów za wyrób i przerób:

1. Od gorzeln i fabryk drożdżowo-gorzelnicznych:	
a) opłata zasadnicza za wypęd pierwszych 100.000 litrów spirytusu 100%	100 zł.
b) opłata dodatkowa za każde następne 100.000 litrów spirytusu 100%	10 „
2. Od wytwórni drożdży prasowanych bez pędzenia spirytusu — opłata stała	15 „
3. Od rektyfikacji spirytusu:	
a) opłata zasadnicza za pierwsze 100.000 litrów spirytusu surowego, przyjętego do magazynu dla oczyszczenia	520 „
b) opłata dodatkowa za każde następne 100.000 litrów spirytusu surowego	52 „
4. Od przerobu spirytusu w octowniach, politurniach, lakierniach, fabrykach chemicznych, perfumeryjnych, zakładach denaturacyjnych:	
a) opłata zasadnicza od przerobu pierwszych 10.000 litrów spirytusu	10 zł.
b) opłata dodatkowa przy przerobie dalszych następnych 10.000 litrów spirytusu	10 „
5. Od fabryk wódek gatunkowych:	
a) opłata zasadnicza	7.500 „
b) opłata dodatkowa za każde 1.000 litrów przerobionego 100% spirytusu ponad 60.000 litrów.	150 „

B. Opłaty od zakładów sprzedaży trunków.

1. Od zakładów restauracyjnych z uprawnieniem do sprzedaży wszelkich napojów wysokokowych w naczyniach zamkniętych i na kieliszki:

	w miejscowościach		
	I kl.	II kl.	III kl.
	złotych		
I rzędu	900	600	300
II "	400	200	100
2. Od zakładów uprawnionych do sprzedaży wszelkich trunków w nauczyniach zamkniętych:			
a) detalicznie	200	100	50
b) hurtowo i hurtowo fabrycznych	450	400	350
3. Od bufetów ze sprzedażą wszelkich trunków:			
a) przy teatrach, cyrkach, kinach, wyścigach, wystawach, klubach, lokalach stowarzyszeń i t. p. .	100	75	50
b) w bufetach na balach i zabawach publicznych, nie wyłączając dobroczynnych, na dobę .	10	7	5
4. Od karczem i domów zajezdnych, uprawnionych do sprzedaży wszelkich trunków:	200	100	50
5. Od zakładów, trudniących się zawodowo ekspedycją trunków: . .	400	400	400

757.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 31 lipca 1924 r.

o języku urzędowania sądów, urzędów prokuratorskich i notariatu.

Art. 1. Językiem urzędowania wewnętrznego i zewnętrznego sądów, urzędów prokuratorskich i notariatu jest język polski jako język państwowy.

Art. 2. Obywatelom polskim narodowości ruskiej (rusińskiej), białoruskiej i litewskiej służy prawo używania w sądach i urzędach prokuratorskich, wymienionych w art. 3, również ich języka macierzystego w wypadkach następujących:

1. Strony i świadkowie mają prawo używania w sądach i urzędach prokuratorskich w słowie języka macierzystego. O ile strona druga lub jej zastępca albo sędzia przysięgły nie rozumie tego języka, sąd przedstawia mu treść zeznań, oświadczeń i wywodów. W razie potrzeby sąd może przybrać tłumacza. Wogóle sąd winien baczyć, aby strona, która nie rozumie języka, używanego w sądzie, nie ponosiła uszczerbku w możności strzeżenia swych praw.

2. Sądy i urzędy prokuratorskie przyjmują również złożone w języku macierzystym skargi, pisemne wnioski, środki prawne, podania i inne pisma oraz załączniki i odpisy, o ile ich załatwienie należy wyłącznie do właściwości sądów (urzędów prokuratorskich), wymienionych w art. 3. Przepis niniejszy ma zastosowanie także do pism, wnoszonych z podpisem adwokata lub innego zastępcy.

3. Strona, która wniosła pismo w języku macierzystym, obowiązana jest wnieść dodatkowo jego

tłumaczenie na język państwowy, jeśli strona druga przedstawi sądowi takie żądanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia jej pisma. W tym wypadku poprzednie doręczenie, jak również akty, dokonane przez sąd na jego podstawie (wyroki, orzeczenia, decyzje, uchwały), są pozbawione skutków prawnych, o czym sąd ten orzeka z urzędu; za dzień doręczenia uważa się ten, w którym doręczono tłumaczenie; nie wyklucza to jednak wykonania wstępnych czynności egzekucyjnych, zabezpieczających cel egzekucji. Na równi z żądaniem dołączenia tłumaczenia będzie uważana odmowa przyjęcia pisma, oświadczona organowi doręczającemu z powodu braku tłumaczenia.

Jeżeli doręczenie ma nastąpić poza obszarem, na którym dany język macierzysty jest używany w sądach pierwszej instancji (art. 3), należy tłumaczenie, na język państwowy dołączyć już do pisma.

4. Jeśli z ważnych względów sąd to uzna za potrzebne, postanowi, że oświadczenie lub zeznanie, złożone w języku macierzystym, ma być w całości lub w części umieszczone w protokole lub załączniku do protokołu także w języku macierzystym obok języka państwowego.

5. W dochodzeniach i śledztwach karnych zeznania i oświadczenia oskarżonych (obwinionych i świadków), złożone w języku macierzystym, należy protokołować obok języka państwowego na żądanie także w języku, w którym były złożone.

6. Oskarżonemu (obwinionemu) służy prawo żądania, aby do aktu oskarżenia, sporządzonego w języku państwowym, było dołączone tłumaczenie urzędowe na język macierzysty; żądanie to należy przedstawić przed ukończeniem dochodzeń lub śledztwa.

7. Strony, występujące w charakterze oskarżonych (obwinionych), procesujących się, albo stron w postępowaniu niespornym, mają prawo żądać, aby do wyroków, orzeczeń (decyzji, uchwał) i innych załatwień, sporządzonych w języku państwowym, było dołączone tłumaczenie urzędowe na język macierzysty; żądanie powyższe należy przedstawić przed ogłoszeniem załatwienia, a jeśli ogłoszenie nie jest przewidziane—przed jego sporządzeniem.

8. Wpisy do ksiąg wieczystych (hipotecznych, gruntowych) uskutecznią się w języku państwowym, jednak dokument, stanowiący podstawę wpisu, można złożyć do księgi dokumentów w języku macierzystym bez dołączenia tłumaczenia.

Wpisy do rejestru handlowego uskutecznią się w języku państwowym, jednak właścicielowi firmy wolno żądać, aby do odpisu z rejestru dołączono bezpłatnie urzędowe tłumaczenie jego na język macierzysty.

9. Strona ma prawo żądać uwierzytelnienia odpisów dokumentów, sporządzonych w języku macierzystym, i podpisów na takich dokumentach, tudzież sporządzania sądowych ugód w języku macierzystym obok języka państwowego.

Art. 3. Uprawnienia, przyznane w art. 2, służą:

a) w sądach i urzędach prokuratorskich, mających siedzibę w okręgu sądu apelacyjnego lwowskiego, oraz w województwach wołyńskim i poleskim, obywatelom polskim narodowości ruskiej (rusińskiej); te same upra-